

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Факультет економіки та бізнесу
Кафедра суспільно-гуманітарних наук

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ НАУКИ І ТЕХНІКИ»

<http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=1605>

Викладач кі.н., доц. Мельник Олександр Олексійович
oleksandr.melnyk@tsatu.edu.ua

Кількість кредитів 5

Загальна кількість годин 150

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Дисципліна «Історія науки і техніки» є важливою складовою гуманітарного циклу, що передбачає ознайомлення студентів з історією прирощення наукових знань у межах окремих галузей природничих, гуманітарних, соціальних, технічних наук відповідно до певних історичних етапів розвитку науки і культури в цілому з метою опанування інтелектуального багатства світової наукової культури, яке зберігається в історії людства та на якому ґрунтується сучасна наука.

Мета вивчення дисципліни — ознайомлення студентів (з подальшим їх самостійним обмірковуванням) історії прирощення наукових знань у межах окремих галузей природничих, гуманітарних, соціальних, технічних наук відповідно до певних історичних етапів розвитку науки і культури в цілому з метою опанування інтелектуального багатства світової наукової культури, яке зберігається в історії людства та на якому ґрунтується сучасна наука.

Завданнями дисципліни є: – розкрити закономірності розвитку науки і техніки в діахронно-синхронному вимірі з найдавніших часів до сьогодення, встановити етапи розвитку науки і техніки та надати визначальні ознаки кожного з них;

– визначити місце науки і техніки в суспільному житті та окреслити їхню роль в історичному поступі людської цивілізації, показати органічний взаємозв'язок природничих, технічних та соціогуманітарних наук для усвідомлення цілісності науки як соціокультурного феномену;

– використати новітні здобутки історії науки і техніки у викладанні курсу «Історія науки і техніки» та ознайомити студентів із доробком провідних наукових центрів у галузі історії науки і техніки в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- базові поняття історії науки;
- визначення наукового знання та його особливих характеристик;

- історичні етапи розвитку науки та їх особливості, загальний соціокультурний контекст історичних етапів розвитку науки;
- його вплив на зміни статусу та призначення науки в суспільстві.

вміти:

- володіти навичками реконструкції історичного минулого науки;
- аналізувати конкретні історичні етапи в розвитку науки з точки зору їх основних досягнень та персоналій; характеризувати окремі галузі науки (природничі, соціально-гуманітарні, технічні) як історичний процес виникнення, становлення, нагромадження та істотного оновлення знань; порівнювати розвиток окремих наук на конкретному історичному етапі з метою виявлення зв'язків у різних галузях.

Орієнтовний перелік тем лекцій

1. Теоретичні і методологічні основи історії науки і техніки.
2. Наука і техніка за часів перших цивілізацій.
3. Наука і техніка за часів Античності.
4. Наука та техніка доби Середньвіччя та Відродження
5. Науково-технічна революція XVII-XVIII ст.
6. Розвиток науки і техніки XIX ст.
7. Науково-технічний розвиток у першій половині XX століття.
8. Науково-технічна революція та прогнози науково-технічного розвитку на рубежі XX-XXI ст.

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Теоретичні і методологічні основи історії науки і техніки Витоки науки і розвиток техніки в архаїчному суспільстві.
2. Наука і техніка за часів перших цивілізацій.
3. Наука і техніка Давньої Греції та Давнього Риму
4. Наука та техніка доби Середньвіччя та Відродження
5. Розвиток науки і техніки у Новий час.
6. Наука і техніка на етапі промислової революції.
7. Науково-технічний розвиток у першій половині XX століття.
8. Науково-технічна революція та прогнози науково-технічного розвитку на рубежі XX-XXI ст.

Політика курсу

Політика навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» ґрунтується на засадах академічної доброчесності ТДАТУ імені Дмитра Моторного і складається з:

- відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університету;

- через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проєкті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ (Zoom, Google meet) чи інших технологій за погодженням із викладачем курсу;
- списування під час виконання проміжних контрольних заходів, диференційованого заліку та екзамену заборонені, зокрема із використанням мобільних гаджетів, комунікаційних засобів тощо;
- здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Перелік рекомендованої літератури

1. Баксанский О.Е., Гнатик Е.Н., Кучер Є.М. Природознавство. Сучасні когнітивні концепції. Навчальний посібник. - М., 2008.
2. Бесов Л.М. Історія науки і техніки / Бесов Л. М. – 3-є вид., переробл. і доп. – Х. : НТУ «ХПІ», 2007. – 376 с.
3. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: Історія науки і техніки.– Х., 2008. – № 8. – 198 с.
4. Історія науки і техніки у вищих навчальних закладах України. Зб. наук. праць. За матеріалами науково-методичної конференції 13–14 квітня 2006 року / Упорядники Л. М. Бесов, М. В. Зозуля, І. М. Криленко. – Х. : НТУ „ХПІ”, 2007. – 496 с.

Інформаційні ресурси

Освітній портал ТДАТУ. - Режим доступу.
<http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=1605>

Наукова бібліотека ТДАТУ. - Режим доступу.
<http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>

Internet:

Запарий В. В., Нефедов С. А. История науки и техники. – Екатеринбург, 2003. – 310 с.- [Електронний ресурс].- Режим доступу.: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Science/Zapar/index.php